

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/24675 G.K.104

7/25094-7/25096 G.K.10

7/25533-7/25538 G.K.116

7/26779

7/26781-7/26782 } G.K.13

7/26784

7/24844 G.K.105

.../.../2020

Sayı :30824082-610 / E. 95433

Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30 Nisan 2020

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/25815

7/25817-7/25822 } G.K.11

7/25968-7/25969 G.K.11

Murat Nettekün
Bakan

7/26236-7/26238 G.K.122

7/26391-7/26394 G.K.126

7/26920-7/26921 G.K.135

7/27172 G.K.139

7/21764 G.K.59

7/25727-7/25731 G.K.116

7/26228-7/26234 G.K.122

7/26634-7/26635 G.K.133

7/26786-7/26787 G.K.134

7/27035 G.K.136

7/25098 G.K.107

7/25409 G.K.111

7/26105-7/26106 G.K.120

7/25404 } G.K.111

7/25406 }

7/25829-7/25831 G.K.117

7/25963-7/25964 G.K.118

EK:

-Liste (6 Adet- 7 Sayfa)

-Cevap Yazısı (79 Adet, 159 Sayfa)

7/26388-7/26389 G.K.126

7/26629-7/26632 G.K.133

7/26923-7/26924 G.K.135

7/27266 G.K.140

7/27811

7/24951-7/24952 G.K.107

7/26520 } G.K.129

7/26522 }

7/27168-7/27170 G.K.139

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN TURAN AYDOĞAN'IN
TBMM 7/25963 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

Büyükşehir Belediye Kanunu ve Danıştay kararları şehir içi ulaşımı düzenlemede en önemli yetkilinin büyükşehir belediyeleri olduğunu söylemektedir. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir Belediyesinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları" başlıklı 7. Maddesinin "f" fıkrası aşağıdaki gibidir:

"f) Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek."

Ulaşım Koordinasyon Merkezi'nin (UKOME) yasal dayanağı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu Madde 9'a dayanır. Madde 9'un içeriği şu şekildedir:

Madde 9- Büyükşehir içindeki kara, deniz, su, göl ve demiryolu üzerindeki her türlü taşımacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında, yönetmelikle belirlenecek kamu kurum ve kuruluşları ile, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunun görevlendireceği ilgili odanın temsilcisinin katılacağı Ulaşım Koordinasyon Merkezi kurulur. İlçe belediye başkanları kendi belediyesini ilgilendiren konuların görüşülmesinde koordinasyon merkezlerine üye olarak katılırlar. Ulaşım Koordinasyon Merkezi toplantılarına ayrıca gündemdeki konularla ilgili üye olarak belirlenmeyen ulaşım sektörü ile ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından ihtisas meslek odalarının temsilcileri de davet edilerek görüşleri alınır. Bu Kanun ile büyükşehir belediyesine verilen trafik hizmetlerini plânlama, koordinasyon ve güzergâh belirlemesi ile taksi, dolmuş ve servis araçlarının durak ve araç park yerleri ile sayısının tespitine ilişkin yetkiler ile büyükşehir sınırları dahilinde il trafik komisyonunun yetkileri ulaşım koordinasyon merkezi tarafından kullanılır. Ulaşım koordinasyon merkezi kararları, büyükşehir belediye başkanının onayı ile yürürlüğe girer. Ulaşım koordinasyon merkezi tarafından toplu taşıma ile ilgili alınan kararlar, belediyeler ve bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilgililer için bağlayıcıdır. Koordinasyon merkezinin çalışma esas ve usulleri ile bu kurullara katılacak kamu kurum ve kuruluş temsilcileri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Büyükşehir belediyelerine bu Kanun ile verilen görev ve yetkilerin uygulanmasında, 13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz."

Resmî Gazete'de yayımlanan 19 Şubat 2020 tarihli ve 31044 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile yukarıda belirtilen 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na aykırı bir uygulama gerçekleştirilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1) Anayasa'nın 124. maddesiyle Başbakanlık, Bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerine kendi görev alanlarını ilgilendiren konularda yönetmelik çıkarma yetkisi verilmiştir. İdareler bu yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarabilecekleri gibi, kamu hizmetinin daha etkin ve verimli yürütülmesi amacıyla yönetmeliklerde değişiklikler de yapabilirler. Yönetmeliklerin Anayasa, Yasa, Tüzük ve hukukun genel ilkelerine aykırı hükümler içermemesi ve öngörülen şekil şartına uyularak çıkarılması dışında; söz konusu düzenleme yetkisinin kullanılmasına kamu hukuku yönünden herhangi bir engel bulunmadığı açıktır. Fakat açıkça görülmektedir ki bu yönetmelik 5216 Sayılı Yasaya aykırılık içermektedir. Bu durumda yapılan uygulama Anaya 124'e de aykırılık içermektedir. Bu bilgidен hareketle, bu yönetmeliği hazırlayanlar Anayasa'ya aykırılığını göz ardı mı etmişlerdir?
- 2) Yönetmeliklerin üst hukuk normlarına aykırı olması durumunda açılan davalara bakıldığında Danıştay kararları da göz önüne alınırsa, ilgili yönetmelik için dava açılacağı Bakanlığınız tarafından ön görülmüş müdür?
- 3) Bu yönetmeliğin amacı büyükşehir belediyelerinin yetki alanlarını daraltmak mıdır?
- 4) Bu yönetmelik ile yasanın verdiği yetki ile koordinasyonun da doğru biçimde sağlanması amacıyla büyükşehir belediyesinin yetkisi dahilinde bulunan ulaşım koordinasyonuna başka birimlerce de müdahale edilmesi durumunun idari karmaşaya yol açacağı açıktır. Bu bilgi ile olası karışıklıklar için aldığınız önlemler nelerdir?

CEVAP

Bilindiği üzere Anayasamızın "Yönetmelikler" başlıklı 124 üncü maddesinin birinci fıkrasında "Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler." hükmü bulunmaktadır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Ulaşım Hizmetleri" başlıklı 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında "Büyükşehir içindeki kara, deniz, su, göl ve demiryolu üzerindeki her türlü taşımacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında, yönetmelikle belirlenecek kamu kurum ve kuruluşları ile, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunun görevlendireceği ilgili odanın temsilcisinin katılacağı Ulaşım Koordinasyon Merkezi kurulur..." hükmü,

Aynı maddenin beşinci fıkrasında "Koordinasyon merkezinin çalışma esas ve usulleri ile bu kurullara katılacak kamu kurum ve kuruluş temsilcileri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir." hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde; Bakanlıklar, üst normlara aykırı olmayacak şekilde Yönetmelik çıkarma yetkisine sahiptir.

